

روز گذشته آخرین جلسه هیات دولت سیزدهم به ریاست محمد مخبر، سرپرست ریاست جمهوری و با حضور اعضای هیات دولت در نهاد ریاست جمهوری برگزار شد. در ادامه نگاهی به برخی از اجزای کارنامه سه ساله دولت سیزدهم خواهیم انداخت. پرواضح است دولت سیزدهم وارث شرایط خاصی در اقتصاد و همین طور حوزه سلامت بود. کاهش قابل توجه فروش نفت و به دنبال آن کاهش شدید درآمدهای ارزی، رشد بالای نقدینگی، رکود تورمی به همراه تعدد بالای مرگ و میر ناشی از شیوع کووید-۱۹ تنها بخشی از آریه‌ای بود که دولت سیزدهم در مرداد ماه ۱۴۰۰ تحویل گرفت. البته مساله فقط همین نبود، اقتصاد ایران گرچه از چندین دهه پیش مجموعه‌ای از ساخت‌های غیربهره‌ور، رانتی، غیرشفاف، نفتی و مولد شکاف طبقاتی را با خود حمل می‌کرد، طی یک دهه اخیر نیز دو شوک تحریمی (سال ۹۰ و ۹۷) را به خود دیده بود. مجموعه‌ای از اتفاقات و شوک‌های داخلی و خارجی موجب شده بود اقتصاد ایران در زمانی که تحویل دولت سیزدهم شد، علاوه بر درجا زدن در رشد اقتصادی، حامل ناترازی‌های گسترده در حوزه انرژی، برق و گاز و همچنین مساله ارز ۴۲۰۰ تومانی بود. افزایش کسری بودجه و افزایش سهم اوراق و بدهی عمومی نیز از دیگر چالش‌هایی بود که دولت سیزدهم در مرداد ماه سال ۱۴۰۰ از دولت دوازدهم به ارث برد. به اینها باید چالش حوزه مسکن و اجاره را نیز افزود. نگاهی جامع به کارنامه دولت سیزدهم در حوزه‌های مختلف نشان می‌دهد گرچه وعده ساخت یک میلیون مسکن سالانه محقق نشد (طرحی که از هدف‌گذاری اشتباه مجلس رنج می‌برد)، اما تصاف حکم می‌کند بگوییم اقدامات دولت سیزدهم در سه بخش رونق تولید، کنترل تورم، اقدامات عدالتخواهانه موفقیت‌های زیادی داشته است. در ادامه کارنامه دولت سیزدهم در سه بخش کلی رونق تولید، کنترل تورم، اقدامات عدالتخواهانه و در ۱۰ شاخص مورد بررسی قرار گرفته است.

بازگشت رشد نقدینگی و پایه پولی به کف سال ۹۷

بر اساس آمارها، در تیرماه امسال تورم نقطه‌ای به ۳۷۲ درصد و تورم سالانه به ۳۵۰٫۵ درصد رسیده است، اعدادی که در ابتدای سال ۱۴۰۲ به ترتیب ۵۵٫۵ و ۴۷٫۶ درصد بوده است. پرواضح است کاهش نرخ تورم اتفاقی نیست که به خودی خود محقق شود، بلکه مجموعه‌ای از اقدامات دولت در حوزه سیاست‌های پولی، ارزی، تجاری و مالی بوده که این امر را محقق ساخته است. سیاست‌های پولی و مالی ابزارهایی برای کنترل تقاضا و آثار شوک‌های داخلی و بیرونی بر سایر متغیرهای اقتصادی هستند. سیاست پولی یک روند سیستماتیک یا یک استراتژی است که بانک مرکزی از طریق آن عرضه و گردش پول در اقتصاد را به گونه‌ای تنظیم می‌کند که تورم، تولید و تقاضای نیروی کار را کنترل کند. نقدینگی به عنوان کلیدی‌ترین متغیر پولی نقش موثری بر شکل دهی سایر متغیرهای کلان اقتصادی نظیر تورم و رشد اقتصادی دارد. رشد این متغیر از یک سو با سیالیت خود امکان برهم زدن تعادل بازارهای مالی همچون ارز، طلا و سایر دارایی‌ها را دارد و از سوی دیگر به عنوان یکی از نیازهای اصلی بنگاه‌های اقتصادی به مشابه رونق برای گردش چرخ اقتصادی واحدهای تولید محسوب می‌شود و کمبود آن منجر به رکود و مشکلات گوناگونی از جمله ناتوانی واحدهای تولیدی در ایفای به موقع تعهدات آنها خواهد شد. پس از روند نگران‌کننده رشد نقدینگی در سال‌های پایانی دولت دوازدهم، در دولت سیزدهم با اصلاح ابزار سیاستی کنترل مقداری رشد ترانزنامه بانک‌ها، نرخ رشد نقدینگی هدف‌گذاری شده برای سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب ۳۰ و ۲۵ درصد اعلام شد که رشد نقدینگی محقق شده به ترتیب ۳۱٫۱ درصد و ۲۴٫۳ درصد در اسفند ماه ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ بوده است. نقدینگی در خردادماه ۱۴۰۳ نسبت به رقم مشابه سال گذشته رشدی معادل ۲۶٫۸ درصد را نشان می‌دهد. بر اساس آنچه در نمودار آمده تا اسفندماه ۱۴۰۲ رشد ۱۲ ماهه نقدینگی به کف اواخر سال ۱۳۹۷ رسیده است. بررسی نرخ رشد پایه پولی نیز نشان می‌دهد که نرخ رشد پایه پولی به محدوده مقادیر بلندمدت خود، حدود ۲۳٫۳ درصد در خردادماه ۱۴۰۳ کاهش یافته و این مقدار در فوروردین سال جاری حدود ۲۱ درصد بوده است. در مجموع پایه پولی نیز همچون رشد نقدینگی به کف قبل از سال ۱۳۹۸ بازگشته است.

میراث اقتصادی دولت سیزدهم برای پزشک‌ها چیست؟

دولت قبل

دیگر فحش نیست

رشد اقتصادی ایران بالاتر از ۱۲۱ کشور

رشد اقتصادی به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصاد کلان، نشانگر میزان افزایش کل تولید کالا و خدمات کشور در یک دوره زمانی مشخص است و تاثیر مستقیم بر سطح رفاه خانوار دارد. نگاهی به داده‌های مرکز آمار ایران نشان می‌دهد این مرکز رشد اقتصادی سال ۱۴۰۲ را ۵٫۷ درصد و بانک مرکزی ایران ۴٫۵ درصد برآورد کرده‌اند.

ادامه در صفحه ۱۶

گزارش تحقیقی عطیه و حیدمنش، عضو هیات علمی دانشگاه تهران از وضعیت عدالت آموزشی در کشور

تبعیض

۱۵ و ۱۴

از نهای نزدیک

چرا دولت آلمان مرکز اسلامی هامبورگ را تعطیل کرد؟

صهیونیست‌ها علیه میراث بهشتی

گرمای بیش از حد معمول هوا
 برخی استان‌های کشور را به تعطیلی کشاند

تعطیلات داغ